

ADUNATI DE PRIN LAGARILE DE EXTERMINARE

SI

SUPUSI Unei ALTE EXTERMINARI

ALBU Ion,doctor; ALBU Vasile,preot; ANDREI ,bijutier din Tecuci; BĂLAN Stefan,preot greco-catolic,consilier la Episcopia din Lugoj; BERNEA Ernest,profesor de filozofie,sociologie,o bibliotecă ambulantă și de mare caracter; BRETAN Lucian,un ardelean cumsedacă; BONTEANU Ilie,student la politehnica; BOZDOC Ion,avocat,fost deputat,presedintele organizatiei PNT din jud.Mures,administrativ; BRĂTILA Petre,doctor din Ploiești,om de suflăt care se dăruiu pentru cei în suferință; BRETCAN Ioan,doctor condamnat pentru sprijinirea partizanilor din Făgăraș continuu să sprijine și aci pe cei în suferință; BRĂTESCU Toma,preot ortodox din com.Negreni de Vlașca,presedintele organizatiei comunale PNT,arestat administrativ,foarte slabit din cauza muncii forțate de la Gales; CĂPATÂNĂ Iuliu,căpitan; CARATAS ,colonel; CAZACU Marcel,elev,bolnav de inimă din cauza muncii forțate,numai suflăt și dăruiu pentru cei din jur,bucurându-se când putea face un bine și o făcea de multe ori lipsindu-se pe sine; CELEA Ferdinand,profesor; CEPĂȘTE ,un macedonean solidar cu ceilalți și tare slabit; CHIRNOAGA ,colonel; CALIMAN Nicolae,doctor din Brașov,frunțas PNT,candidat de deputat,arestat și soția pentru activitatea depusă în sprijinirea lui Iuliu Maniu; CHITTA Iulian,avocat,fost prefect de Maramureș,un om de nădejde care a făcut mult pentru județul lui,in primul rând scoaterea județului de sub autoritatea rusească în 1945; CIOATA ,tânăr din jud.Dâmbovița scăpat din încercarea de asasinat a sergentului Serban care-l aruncase în grăpa cu var.Acum era paralizat de picioare; CIGU Dumitru,macedonean din Bistrița-Năsăud a murit în 1956 la închisoare la 75 ani; COSGAREA Emil,doctor din Făgăraș,fost deputat PNT; CRISU ,croitor din București; DEMIAN Titus,avocat din Satu Mare,presedintele PNT al județului,deputat; DEVETĂCHIA,umorist ; DIMITRIU Lucian,maior de cavalerie,un adevarat luptător din rezistență,a făcut parte din miscarea generalului Carlaon de la Craiova; DRINCU Ion,avocat și secretarul org.PNT din jud Arad; FRUMA Ion-Bubu,avocat din Sibiu și București,frunțas PNL; DUMITRU Ien-Nelu,tânăr din Giulești-București,arestat în legătură cu grupul din jurul lui Ionut Stoica; GALETARIU ,doctor chirurg din Timișoara,membru P.N.L; GRORGESCU Ion-Sericiă,doctor,primar al orașului Urziceni,paralizat din cauza unui securist care l-a lovit cu cismă pentrucă dăduse medicamente unui detinut bolnav fără aprobare ; GEORGESCU Puiu,un Tânăr din Câmpina arestat împreună cu fratele său; GHERMAN Victor,tânăr din Rămănița-Alba arestat în 1949 în grupul partizanilor maiorului Nicolae Dabija; GHERGHEASĂ Vasile,preot din com.Galu-Neamț ; HAIDUC Iosif,tânăr fotograf din Oradea Mare; HAIMOVICI Milan,preot protestant din Galați care a trăit viața creștină dăruiindu-se și solidarizându-se cu cei în suferință,purtând cu demnitate lanturile; HERLEA Alex. profesor universitar de la Cluj-Brasov condamnat ca P.N.T.; HOZAN Nicolae,doctor din Sibiu,cu studii la Viena,a făcut parte din "Garda Națională" în 1918 la Alba Iulia,atâtădată partidului agrarian al lui Octavian Goga; ILIE Ioan,directorul Scoalei Normale din Craiova,presedintele org.județului Dolj la PNT,deputat,un mare caracter,bolav de diabet,a sosit în al 7-a an de detinție din "sârmele" de la Midia; IONESCU Stelian,avocat; IUSCO Gavrilă,un Tânăr din Maramureș,foarte inimios și gata de a acționa împotriva abuzurilor; JALBĂ ,fost ofiter din jud.Olt ; JINGA Victor,profesor universitar,fost ministru arestat pentru activitate PNT în jud.Brașov,plin de demnitate; JOVIN Ion,doctor(a îngrădit pe Iuliu Maniu),profesor universitar,tot timpul să a dărui pentru salvarea detinutilor în timpul celor 7 ani cât a stat nejudecat; LAZEANU ,asistent universitar la Academia Comercială; LUNGULEAC Ion,cea mai negativă figură,student condamnat cu centru Universitar Iași,a trecut prin reeducarea din Pitesti alături de Turcanu,și ajuns la Peninsula în brigăzile de torsionari.Si-a turnat unchiul care-a crescut și ajuns la Peninsula i-a încredințat taina că are îngropată niste coșecii,A fost internat de TBC la spitalul civil de la -Via- unde a turnat infirmiera pe care o rugase să-i anunte mătusa printre un bilet.Aici era ocolit de toată lumea; LAZAR Constantin ;MARIN Nicolae fost comisar; MĂCIUCA ,plutonier; MICLE Alexandru,avocat din Satu Mare arestat ca PNT; MARCU Toma,preot din Buftea,unul dintre cei ce duceau o viață de apostolat în slujba salvării sufletelor; MARGINEANU Ion,student la Medicina din Cluj; MICLE Iuliu; MICU Emil,confidentiar la Academia Comercială din Brașov; MEGA M.,student;

MIHU D., fost prefect de Sibiu; METZ Ladislau, doctor de la Timisoara; MOREANU Ilie(?), maior, după 1990 a ajuns general(r); MUCICHESCU , maior de cavalerie din Râmnicul Vâlcea; NĂSTASE Cornel, avocat din Brasov fost prefect al județului Trei Scaune înainte de 1940; NECSULESCU Constantin, preot din com. Pantelimon-Constanța arestat pentru ajutorarea partizanilor din Babadag, un om de curaj și săritor în imprejurările cele mai grele; NĂSTASE Dumitru, din Drăgășani stabilit la Tg. Mureș; NICORA Adrian, avocat din Brasov; NICOLAESCU Marin, din Craiova, fost ofiter, foarte retras; OANTĂT, avocat din Craiova, fost fruntas PNT în conducerea județeană.; OROSIU, avocat din Tăsnad, fruntas PNT; PASLARU Ion, teolog din jud. Romanți, condamnat în 1949, bolnav de TBC; POPA A., preot din Uioara, greco catolic; PERETZ P.; POP Cornel, pres.org. PNT din jud. Năsăud; POPESCU Florea, preot ortodox din Bascov-Arges care a oronat haina preotească; POPESCU Ieronim, din Călugăreni-Prahova, inginer constructor, om de mare caracter, distrus din cauza muncii de exterminare, dar solidar în toate acțiunile de protest împotriva abuzurilor administrației; POPESCU Alexandru-Simi, functionar la poșta din Mehedinți, condamnat din 1950; POPESCU Sergiu, din Bals-Romanți condamnat în 1949 implicat în grupul Arnău, a rămas fără vedere pe viată în urma unui accident montat de securitate în santierul Midia; POPOVICI Victor, avocat; PRESECAN Ion, avocat din Transilvania; RACHITEANU Valeriu, din Buzias condamnat în 1950 să îmbolnăvească din cauza muncii fortate la vîrstă de 31 ani; RĂDULESCU Octavian, condamnat în 1950, fost un adversar al muncii fortate, a protestat împotriva abuzurilor administrației facând mai multe greve ale foamei; A fost printre inițiatorii celei mai mari greve de pe canal din Martie 1954; SANDU , profesor la Scăala Normală din Sibiu; SOCOL Bubi, student la medicină; STANILA din Deva; STRATULAT Hristache, farmacist din Tecuci, între cei mai temerari adversari ai administrației de la inchisori, grav boală de inimă a făcut proteste și chiar greve ale foamei, fiind purtat în lanturi; SUBTIRE Che . Gheorghe, avocat, președintele organizației PNT din jud. Timiș-Torontal; SOLDEA Victor, doctor; SUCIU Ion, avocat din Brasov, membru marcant al delegației județene PNT; TEGA Vasile, mediconean născut la Veria în Pind, un om demn și curajos; TOFOLEANU Ion, student ultimul an la medicina din Cluj, originar din Carei, un protestatar împotriva muncii fortate, a plecat în lanturi de la Peninsula cu grevistii de la brigăzile de pedepsiti, a trecut și pe la Midia și a revenit la Poarta Albă cu inapătii de pe Canal; TOMA , fost ofiter, era brigadierul celor 6 barăci de inapăti, un om inofensiv; TETU Aurel, avocat, fost prefect și deputat PNT din Sf. Gheorghe; VODA , avocat din Tg. Mureș; VLADESCU George, maior de cavalerie un om de caracter, după eliberare a fost rearestat în 1959 și a murit la Gherla; BUSAN Alexandru ; CHITU Emil, doctor; PETRINCHEL Gheorghe; MOLDOVAN V. Dumitru-Bambu(Mitru), un Tânăr fără din satul Lisa, a jucat în picioare tabloul lui Stalin și al comunistilor români de la uzina Făgăraș și după executarea unui an, revenit acasă la călea munțului având mai multe ciocniri. Pe 24 Nov. 1951 a fost grav rănit în stomac, în timpul luptei și bătut la spital peste rană a continuat să fie chinuit și condamnat 20 de ani. Ajunsese la canal și era prezent printre inapăti la 23 de ani. Găseai la el bunul simt al omului de la tără, caracter și demnitate, un autodidact.

Erau mult mai mulți între acești supraviețuitorilor muncii fortate, dar memoria după o jumătate de secol nu reține mai mulți.

Lista se completează cu cei morți aici în Poarta Albă după închiderea canalului, demonstrând cât de epuizate erau organismele și cât de dur regimul continuat de comandantul Fecriu Ion, fată de niste oameni sfârșiți și în marea majoritate necondamnați, arestați pentru că rămăseseră oameni.

Acel caiet de care am amintit, cu numărul extrem de mare al morților, mergând până la 20 într-o zi din luna Martie 1953, a fost ridicat împreună cu dr. Traian Mihăilescu când au încercat să insceneze procesul de sabotaj al medicilor și a dispărut. Nu se mai știe de soarta lui.

EXTERMINATI... EXTERMINATI... IN POARTA ALBA
I N A P T I

Luna IULIE 1953
 ȘAPTELEI M.Mitran,n.5-09-1915 la Răsnet-Corabia,tăran mort la 35 de ani.
 JAGĂR M.Alexandru,n.22-07-1906 în com.Segarcea-Turnu Măgurele a murit pe 22 Iulie 1953 la vîrsta de 49 ani.

Luna August 1953

MOSCU D.Mihai,,n.8-07-1904,la Cornesti-Vaslui a murit pr3-08-1953,la 49 ani.
 MARICI R.Ion,n.14-12-1912 la Satu Mare,tăran mort 5-08-1953, la 41 de ani.
 TUDOSE A.Anghel,n.9-07-1911 la Mândrești-Focșani,a murit pe 13-08-1953.
 SOFRONEA V.Dumitru,n.28-09-1928 la Nicșeni-Botoșani,mort 13-08-1953, la 25 ani.
 CONSTANTINESCU Gheorghe,inginer din Iași a murit pe 26-08-1953

Luna Septembrie.

TRUȚESCU V.Nicolae,n.13-12-1898 la Slatina,tipograf la Bucuresti,mort 2-09-1953
 SEMEN G.Stefan,n.26-07-1928 în combătății de Sus,jud Mehedinți,sofer la Piatra Neamț,a murit pe 21-09-1953,la 25 ani.
 BUJENITA P.Gheorghe,n.1892,tăran din com.Folești,jud Galați,arestat pe 16 August 1952 a murit pe 29-09-1953 la vîrsta de 61 ani.
 PÂRVU I.Ilie,n.25-02-1895 la Priboreni,jud.Arges,muncitor a murit pe 29 Sept.
 BALABAN C.Mitrache,n.19-06-1906 în com.Răchita de Jos,jud.Dolj a murit pe 30 Sept.1953,la vîrsta de 47 de ani.

La începutul lunii Octombrie a fost adus pe targă,in greva foamei de la Peninsula,Remus Radina și internat în infirmerie. Tot odată cu el și tot pe targă a venit și CIOATA,tânărul dâmbovițan paralizat din cauza loviturii sergentului, tortionar,Şerban..

Situatia alimentară era deplorabilă;ciorbă de murături,ciorbă de ceapă și morcovii deshidratatați adusi din Bulgaria,și din când în când arpacas.

Se dăduseră cărti poștale la unii detinuti și acum se astepta săsirea pachetelor,care puntru mulți constituiau un semn al familiilor că au luat cunoștință că sunt în viață.

Dar lista celor ce ne părăseau,se lungea;

Luna Octombrie 1953.

IORDACHE N.Mătăsaru,n.1888 a murit pe 4-10-1953,la 65 ani,din Târgoviste.
 SIMION Ion,n.20-05-1932 în Brănești-Pucioasa-Prahova mort 9-10-1953, la 21 ani.

AMBRUS D.Daniel,n.16-02-1914 la Viisoara-Turda,muncitor mort 14-10-1953.
 NAUM S.Aurel,functionar a murit pe 21 Octombrie 1953.

ROTARU N.Gheorghe,n.4-03-1891 la Ariceni-Roman,arestat 15-08-1952 a murit pe 28 Oct.1953, la vîrsta de 58 de ani.

CHIORU Gh.Gheorghe,n.20-02-1904,la Ciobăreni-Mehedinți,arestat pe 26 Iunie 1952 a murit pe 19 Oct.1953,la vîrsta de 49 ani.

POPESCU Gh.Ceica,n.1895,avocat și deputat,arestat pe 16-08-1952 a murit în Octombrie 1953,la vîrsta de 58 de ani.

Luna Noiembrie 1953.

CHIRILĂ I.Alexandru,n.20-11-1899 la Blegești-Murgesti,jud.Vaslui,arestat pe 26-06-1952,a murit pe 9 Nov.1953,in vîrstă de 54 de ani.

BANTAS C. Ion,n.22-10-1882 la Bosia,jud.Iași,arestat pe 16-08-1952,a murit pe 13 Nov.1953,in vîrstă de 71 de ani.

CIOANCĂS I.Constantin,n.1900 în com.Tudora-Botoșani a murit pe 16-11-1953.

GALERIU Z.Ion,n.2-02-1898 La Blănarci,jud.Sibiu,preot ortodox,arestat pe 15 August 1952 a murit pe 19 Nov.1953,in vîrstă de 55 de ani.

JELERIU Ion,Avocat din Ocna Sibiу,fruntaș al Partidului Național Tărănesc a fost arestat pe 15-08-1952 și a murit pe 19 Noiembrie 1953,

MOLDOVEANU G.Sandu,n.12-09-1911 la Buzău-Bacău a murit pe 28-11-1953.

Luna Decembrie 1953

COVRIG I.Gheorghe,n.18-02-1900 -in Tudora-Botoșani,tăran fruntaș în sat a fost arestat pe 15-08-1952 și a murit pe 12 Dec.1953 , la vîrstă de 53 ani.
POTLOGEANU M.Lascăr,n-07-1885 la Gura de Jos,jud.Arges,tăran fruntaș în sat arestat pe 15 August 1952 a murit pe 6 Dec.1953 la vîrstă de 58 de ani.

In această lună având o criză de apendicită am fost dus la infirmerie și mi-a făcut pe lângă operatia de apendicită,in acelas timp si pe cea de hemoroizi.

Dar în acelas timp cu mine a fost internat și Rădulescu Octavian care a făcut trei operații în acelas timp,in plus și operație de hernie.

Doctorul care a făcut cele 5 operații în aceiasi zi a fost dr.Galetariu de la Timișoara,o adevărată mână de aur,in acele timpuri când instrumentarul era făcut de detinuti,iar medicamentele din mila cerească. Si ne-am vindecat ca să putem merge la baracă în mijlocul prietenilor care ne așteptau să sărbătorim,după datină,cu cătice și urări din toate regiunile,sfârșitul anului.

Se lăsase gerul și lipsa de îmbrăcăminte se simtea.Uitașem de când nu mai făcusem baie.Ne spălam cu batista și o gamelă de apă,tremurând în jurul sobei căre era mai mult de formă.Noaptea cei de sus coborau,ne înghesuiau doi în pat și ne acopereau cu saltelele lor.

La începutul lui Ianuarie ni s-a făcut o perchezitie la piele căutând un nou testament și un caiet-vocalular cu cuvinte în limbi străine.Două ore ne-au tînuit desbrăcati,dar nu au reusit să găsească.Parcă aveau orbu găinilor. Desigur a fost o turătorie.In atâtă puhoi de lume se găsea și neghină. Ne-am ales cu o ușoară răceală.

Situatia alimentară ca și închălzirea se înrăutățiseră. Lumea se văiețea de foame,dar cine să audă?!

Doi învățători ne-au părăsit în această lună:

CONSTANTINESCU Dumitru,invățător din Clinceni a murit pe 14-01-1954.

PETRESCU Nicolae,n.1895;tot invățător,n.16-08-1952 a murit pe 28 Ianuarie 1954,la vîrstă de 58 de ani,de inanție.

De abia i-au dus la baie care devenise un fel de morgă.Nu se stie cât o fi stat nefrogăpată,fiindcă se deslăntuise iarna. O vijelie îngrozitoare și în dimineața de 30 Ianuarie ne-am pomerenit acoperiți de zăpadă. Cu mare greutate s'a săpat un tunel ca să se poată merge la W.C. Operațiile noastre încă nu se vindeca sări și gerul ne făcea necazuri.

Gardurile de sărmă ce înconjurau barăcile,nu se mai vedea Pâinea se aducea pe schiuri.Ratia se micșorase.Viscolul continua și nu erau semne de îndreptare a vremii.Ni se da o masă pe zi.Ciorbă de ceapă sau morcovii deshidrațați.

Lemne de foc nu erau.Atunci,doi mai în putere din baracă plecau spre stiva de leme de la cuptoarele de var și se întorceau după o oră,două,de ceartă cu săritele, cu căte o bucată de lemn tărit pe zăpadă.Chiul începea în baracă până ce se reusea spargerea lui fiindcă ne dătuze o toporiscă la cele 6 barăci.

Cei ce se duceau după mâncare și leme,la întoarcere nu mai erau de recunoscut.Aveau turturi de ghiată la ochi,gură,mas.

A fost o iarnă teribilă în toată țara și la noi a durat peste o lună.

In fata acestei situații extrem de grele într'un grup restrâns se discuta de lansarea unei greve pentru îmbunătățirea situației.Maiorul Lucian Dimitriu o preconiza în primăvara deoarece în condițiile extrem de grele ale iernii nu ar fi avut un rezultat pozitiv.

Spiritile erau incinse și nemulțumirile mocneau în fata muteniei administrației căreia i se cereau la raportul deschiderii,ba medicamente,sau mâncare.

In ziua de 12 Februarie a isbucnit un incident între Cristache Stratulat și un gardian.In discuție au intervinut Remus Radina și Octavian Rădulescu care au luat apărarea lui Cristache Stratulat, care avea dreptate.Dar militanțul nu voia să-si piardă autoritatea și imediat a ripostat ordinând 10 zile de izolare lui Remus Radina și 5 zile lui Octavian Rădulescu ducându-i la inchisoare.Condițiile erau acolo groaznice,de exterminare.Ghiata pe pereti de 2 mm. fiindcă niciodată nu se făcea foc,se dormea pe niste scânduri de lemn și mâncarea redusă.Era clar că administrația urmărea prin teroare să țină situația în mână.

După cele 5 zile și ieșirea lui Rădulescu din Izolare, răma singur, pe 17 Februarie 1954 Remus Radina a declarat greva foamei, pentru a nu mai antrena pe nimeni în acea perioadă extrem de grea. Declarația de grevă a semnat-o cu sângele lui. După 5 zile a fost dus la infirmerie cu dispozitia de a i se face alimentația forțată, tinut de 4 oameni și deschizându-i-se gura cu o spatlă de fier pentru a i se pună călăusul și a-i introduce furtunul de cauciuc până în stomac.

Comandantul Feciorul Ion s'a dus la infirmerie și i-a cerut să inceteze greva că din cauza viscolului nu poate veni procurorul și un reprezentant al Ministerului de Interne. A promis că vor veni cu primul tren care va circula.

Dar refuzul lui Radina a fost categoric, NU.

Între timp mai muriseră două Persoane:

BERILA V. Vasile, n. 9-03-1915 într'un sat de lângă Moinesti, mort pe 2-02-1954.

CHIRILA Ion, preot din Crăsnăseni, jud. Vaslui, al cărui fiu fugise în străinătate și care va participa la atacul de la Bernea, a murit în Februarie 1954.

Noi la baracă am aflat despre grevă numai când a ajuns la infirmerie.

După 16 zile de grevă, pe 4 Martie 1954 a sosit procurorul cu un reprezentant al Ministerului de Interne cărora le-a cerut asistență medicală, regim alimentar pentru distrofici, să se pună cruci pe mormintele detinutilor, eliberarea administrației.

In acel început de Martie a murit și SEVICI Traian, fost deputat și primar al lugojului, prieten de luptă cu Sever Bocu, iar pe 8 Martie a murit Ionescu I. Gheorghe, n. 1880 pensionar, amândoi arestați pe 15-08-1952, fără condamnare.

Administrația simtind că este o agitație printre noi a promis că imediat ce se va relua circulația trenurilor se vor distribui pachetele ce vor veni și se vor distribui cărți postale, pentru a scrie acasă. Unii nu mai aveau incredere în promisiunile administrației, mai ales că se cunoștea faima de tiran a lui Fecioru, sprijinită de politrucul Moraru.

Oamenii bătrâni și bolnavi așteptau cu "sufletul la gură"

Intrasem în zilele "Babelor". A doua zi a fost mai frumoasă. Oamenii erau mai voioși, mai optimiști. Timpul dădea semne de îmbunătățire. În a treia zi pâinea s'a adus cu masina. Până atunci o aduceau soldatii cu rucsacurile pe schiuri.

Zi de zi ochii erau atinționați numai spre poartă, mulți voind ca să fie primii care anunță sosirea mașinii cu pachete, sau sosirea cărților postale promise.

Era ziua de "Mucenici", 9 Martie 1954. Soseste o mașină dubă. Toată lumea în alarmă. Mii de ochi, prin sărmele ghimpate priveau spre poartă. Deodată unul a strigat: au sosit! Si acel "a sosit" s'a răspândit ca un fulger, ajungând prin bărcile unde scepticii și neputinciosii nu ieșiseră. Si'ntr'un efort, cu totii au fost la sărma țarcurilor, și nu ne venea să credem.

Erau cărăate pachetele de la poartă, în lagăr; la locul destinat distribuirii.

Peste o sută colete aujunsese în lagăr când și-a făcut apariția comandantul Fecioru. Vine cu cărțile postale să auzit un strigăt de bucurie. Oamenii năpătuți de mizerie și de boală mai credeau în cuvântul comandantului.

Dar o tacere generală s'a asternut... Oamenii amuțiseră... Nu mai puteau să articuleze, nu stiau ce să mai credă, ce se întâmplă... Vedea bine sau orbiseră. Se uitau unii la alții și iar se uitau la poartă. Spectacol de dresură ca la circ. La un semn al lui Fecioru, căruia i se alăturase și ofiterul politic Moraru, pachetele au început să facă drumul invers, spre mașina poștei, care refincărată, a plecat. Lumea nu se deslipea de sărma ghimpată. Rămăsese incremență. Cinci-sase împreună cu Lucian Dimitriu și Marcel Cazacu ne-am retras spre baraca din fund.

~~S-a alternativă~~ - trebuia folosită imediat, fără nici o discuție. Am hotărît intrarea imediată în grevă. Trebuia să fie una de amploare și continuă... Prima grupă de 4 patru s'a format, ea urmă să incaseze toate riscurile și era formată în ordinea vârstelor de Iusco Gavrila, Dumitru Nelu, Rădulescu Octavian și Ionitoiu Cicerone. Restul urmău să fie aranjati de Lucian Dimitriu și Marcel Cazacu în aşa fel ca zilnic să intre alții în grevă pentru a destabiliza administrația în eventuală încercare de spargere a grevei.

Cei patru ne-am luat păturile pe mâna și am plecat spre poartă trecând prin bărci, incurajând printre unii cuvânt pe cei obosiți de așteptarea salvării. Pe fețele lor cîteai disperarea, și parcă suspinând spuneau: să'u dus.

Pe drum, curioși, unii ne întrebau: unde vă duceti?

-Să le aducem!

-Cum, după pachete?

-Da! fiindcă fără ele nu se mai poate trăi.

Oamenii erau buimăciți. Se întrebau dacă cumva nu facem vreo glumă.

Am intrat într-o baracă unde erau bătrâni și mai mulți bolnavi grav.

Voiam în fugă să-i incurajez pe neputincioși, să-i fac să speră că situația se va îmbunătăți și în același timp, nemărturisit, să-mi i-au rămas bună de la unii fiindcă nu prevedeam ce se va întâmpla după aceia cu noi. Aveam totuși o certitudine că se va rezolva problema.

Profesorul Herlea a venit la mine rugându-mă să gust cafeaua lui și să am grije că sunt operat... Am luat în schimb putină apă într-o gamelă în care am dizolvat sare amară și le-am spus că aceasta este ultima mâncare, până când ultimul om va obține scrisoarea, pachetul să ia începe eliberarea...

Profesorul Herlea m'a asigurat de tot sprijinul lor în această acțiune și îmbrățișindu-mă, m'a întrebat ce să facă.

Așa că ce va spune Lucian Dimitriu și Marcel Cazacu, au fost ultimile cuvințe.

Zvonul declanșerii grevei se răspândise în toate barăcile și oamenii ieșeau să ne incurajeze.

Cristache Stratulat, farmacistul din Tecuci, se agita printre ei cerându-le să nu fim lăsați singuri: "Ei sunt tineri. Nu au nimic de pierdut. Pentru noi o fac. Pe noi vor să ne salveze. Să-i urmăm până la victorie."

Între timp brigadierul a adus pe plutonierul de serviciu care ne-a întrebăt ce vrem.

"Vrem să fim izolați pentru că am intrat în greva foamei și nu dorim să supraviețuim acestor muribunzi."

Ne-a luat și a plecat cu noi spre poartă. În urma noastră se auzeau incurajările. Cuvintele lui Stratulat le acoperea pe celelalte: "Maestrilor vă vom urma", ne-au însoțit o bucată de drum. Lumea și din celelalte tarcuri ieșise la sărmă. Erau la ora aceia 5-6.000 de detinuti în lagăr, unii și de drept comun.

Am fost dusi la izolare, în interiorul închisorii, într-o cameră cu 4 paturi. Rămași singuri, după ce lacătul s'a închis, am hotărât ca pe lângă greva foamei să o facem și pe cea a tăcerii. Nu vom discuta decât cu procurorul de la București. După vreo oră a venit ofiterul de servicii care ne-a întrebăt ce vrem. Unul și-a spus că suntem în greva foamei și a tăcerii și că nu discutăm decât cu procurorul de la București și cu un reprezentant al Ministerului de interne, iar din acel moment nu mai discutăm cu nimeni altcineva.

ASA A INCEPUT CEA MAI MARE GREVA DE PE CANAL PENTRU

SALVAREA INAPTIILOR.

Toate încercările ofiterului politic de a ne antrena în discuții au fost zădarnice. Gardianul de la usă i-am cerut un hârdău cu apă și unul pentru neexistările fiziologice.

La ora prânzului ni s-au adus 4 gamele pline cu mâncare groasă, pe deasupra plutind bucăți mari de slănină și sfertul de pâine. Nu ne-am atins de ele. Seară au fost schimbate cu altă mâncare, tot consistentă. Așa ceva nu se văzuse de când venise pe "mosia" lui Fecioru.

Peste vreo două zile a intrat comandantul Fecioru, cu politicul Moraru însoțind alte două persoane dintre care unul era lt. major. Ne-au întins cărți postale pe care le-am refuzat. Ne-am dat seama că aveau cărțile postale pentru detinuți și se refuzase distribuirea lor pentru a se savura chinurile celor bolnavi. Se folosea metoda comunistică de a nu ceda decât în fața forței și a presiunii. Ne-a întrebăt ce vrem. Si nu a primit nici un răspuns. Tot el a adăugat că mâncarea pe care o avem în cameră a fost dată tuturor detinuților, împreună cu cărțile postale și că toate pachetele vor fi distribuite. Unul dintre cei doi necunoscuți a adăugat către comandant: "Cu astă mâncare mai fac și nazuri? Lasă-i să moară." Cuvintele mi-au rămas în minte, dar și figura mi s-a intipărit precum si vocea. Cam după 20 de ani l-am întâlnit pe un sanctier. Era sudor și mi era surbaltern. Il chemă Moldoveanu Ștefan, și din discuție în discuție, pe ocolite, am aflat că fusese secretarul organizatiei de bază în Directia penitenciarelor. Am tăcut. În 1988 a venit în vizită la Paris și m'a vizitat. Atunci mi-a recunoscut totul și ca să dovedească că-i de bună credință mi-a dat schema cu toti pe care îi mai stia din M.A.I., cu unele amănunte.

Revenind la derularea mersului grevei eram tinut la curent prin grupele ce intrau zilnic în grevă și erau aduși tot la închisoare. Iusco Gavrilă care era mai subțirel, își făcea loc printre gratii și după stingere se duceau și lăsătura cu noii veniți. A doua zi au intrat sase detinuți în grevă și numărul se mărea, îngrosându-se până la 54 de persoane. În secție nici se spunea că s'a imbunătățit mâncarea, sau dat cărți postale și în ultimele zile începuseră pachetele. Ei cereau, ca și noi, o comisie de la București să examineze situația detenției, ca să fie eliberati.

In a 5-a zi de greva foamei, sublocotenentul Dan Anastasiu din Brăila, născut în 1922 a murit în grevă foamei, fiind bolnav de ficat. Fusese arestat pe 15 iunie 1952 și ajunsese inapt la vîrstă tânără de 31 de ani.

Printre cei 54 intrati în grevă îmi mai amintesc de Lucian Dimitriu, Ilie Bondăneanu, Ion Păslaru, Cristache Stratulat, Mitru Moldovan, Marcel Cazacu, Ion Tofoleanu, Ieronim Popescu, Emil Micu, Iosif Haiduc, George Vlădescu...

In a nouă zi, deoarece condițiile de schimbaseră în mai bine; am sfătuit ca se inceteze greva, rămânând ca împreună cu Octavian Rădulescu să o continuăm până la sosirea comisiei de la București.

Pe 18 Martie cei doi rămași am fost luati pe pătură și dusi la infirmerie ca să ne alimenteze fortat. Eu aveam 48 de kg. la 1,76 m. înălțime. Doctorii Brețcan, Petrică Brătilă și prof. Jovin care ne-au luat în primire, erau îngrijorati de sănătatea noastră. Gardienii ne tineau de mâini și de picioare și doctorii ne-au alimentat pe furtun.

In aceste zile ne-a adus în cameră un bolnav grav de ciroză. Il cheta Garlati, de origine ungur de la Oradea, gogosar de meserie și nu stia nici o boabă românește. Prin semne ne-am dat seama că vrea un preot. Rădulescu a luat legătura și a trimis vorbă preotului ortodox Constantin Neculescu să vină la infirmerie, cât mai repede. Preotul a reusit să se strecoare prin sărme și a ajuns. Cu vin tonic și cu pătrăne de pușcărie, după ce le-a sfintit, l-a împărtășit pe Garlati. În timpul acestei slujbe am luat măsuri prin prietenii din infirmerie, să aibă grije să nu fim deranjati. În aceste ultime clipe de rugăciune fata i s-a luminat și a murmurat căteva cuvinte pe limba lui. După câteva ore a murit linistit. Singurul lucru ce l-am putut face a fost să ținem lumina tot timpul aprinsă.

In ziua de Buna-Vestire a sosit comisia de la Ministerul de Interne formată dintr'un procuror, un ofițer de la Ministerul de Interne, doctorul BUDU care răspundeau de lagările canalului și încă un doctor militar.

Le-am expus situația disperată a bolnavilor, lipsa medicamentelor, a alimentației și regimul inuman pe care ni-l aplică administrația. Am arătat că majoritatea celor bolnavi sunt cu pedepse expirate, iar alții fără nici o judecată, și am solicitat eliberarea lor pentru a se creea condiții mai bune celor rămași. De asemenea am subliniat că cei judecați sunt nevinovati, condamnați pe baza unor înscenări ale securității. Ni s'a spus că s-au luat măsuri de îmbunătățirea situației, că se vor primi pachete, scrisori și se va examina situația fiecărui detinut. După amiază nici s'a adus liste prin care inapoi erau împărtăși pe categorii de distrofici și TBC-isti cu regim alimentar îmbunătățit simtitor.

Lista celor TBC-isti începea cu Rădulescu Octavian, iar aceea a distroficiilor cu mine. Convingându-ne că cele spuse sunt reale, noi doi am hotărât să incetăm greva după 17 zile. Am auzit că atunci s'a prezentat la comisie Silberman care le-a spus, dându-si cămasa jos: Aici e mai rău ca la Auschwitz pe unde am trecut.

In același timp cu venirea comisiei, în afara de moartea lui Garlati, în noaptea de 24/25 Martie a murit preotul ortodox Toma Brătescu din com. Negreni-Vlașca, frunțas național tărănist, arestat pe 15 August 1952, ajuns piele și os, distrofic în ultimul hal.

Iar în ziua de Buna-Vestire și-a dat sfârșitul și preotul greco-catolic Stefan Bălan, consilier la Episcopia din Lugoj, deasemenea istovit după 5 ani de închisoare, trecut și prin munca de exterminare.

Poate s'a întâmplat ca cei doi preoți și cu ungherul Garlati să se fi înfrățit, aruncăți în aceiasi groapă comună de la Poarta Albă. Au mai murit în această perioadă:

Weidenfeld, refugiat din Bucovina la București arestat pentru că la locuința lui veneau evrei și fugiti din Bucovina și Basarabia care se väietau că o duc mai

rău decât în timpul lui Antonescu. Arestat în 1949 și condamnat pentru discuții dusmănoase a ajuns la Peninsula unde a lucrat ca zidar. La închiderea canalului a plecat pe săntierul de la Constanța și la sfârșitul lui Martie 1954 venea paralizat, pe targă, la spitalul de la Poarta Albă. Probabil avusese o congestie cerebrală. Nu mai cunoștea și nu putea vorbi. Pe 2 Aprilie 1954 a murit ca urmare a muncii fortate de exterminare.

Tâmpă Gheorghe, jăran din Fundul Moldovei-Bucovina a murit tot în același timp.

ACTIUNEA IMPOTRIVA ABUZURILOR CONTINUA.

In această perioadă din luna Martie, Remus Radina după plecarea procurorului era izolat la infirmerie pentru refacere și personal se ocupa prof. Ion Jovin și cu ceilalți doctori. La sfârșitul lunii Martie după ieșirea noastră din grevă, pe el i-au ridicat din infirmerie și l-au dus la izolare din penitenciar acuzându-l de "instigăția în masă" a inaptilor ce declaraseră greva.

Spre sfârșitul lunii Aprilie a intrat în grăvă farmacistul Cristache Stratulat care a fost amenintat de ofițerul politic că va fi omorât împreună cu Radina.

După 1 Mai 1954 a sosit o comisie care a început "analizarea" dosarelor celor arăstați și după 10 Mai s'a trecut la eliberarea lor, care a durat până la sfârșitul lunii.

Odată cu începerea eliberărilor, un ofițer a intrat în celula lui Radina, de la închisoare, l-a insultat și provocator l-a lovit. Imediat a declarat greva foamei și a setei până la venirea procurorului și în a saptea zi a fost adus la infirmerie pentru alimentație forțată.

Eu mă găseam internat la infirmerie și am cerut doctorilor ca alimentarea să se facă în prezența mea. Situația era gravă fiindcă declarase și greva setei. Eu pregăteam ceeace i se da și se în plus aranjase să se pună mai multe întăriotoare. Dar pot să te joci cu Radina, patru militieni lățineau de membri și cu greu însă deschis gura. Când să mă pregătesc să torn, să smucit o dată și pâlnia de sticlă să răsărit și să facă tăndări.

A doua zi s'a folosit o pâlnie de metal. După alimentație, Radina ne-a făcut figura. S-a dat jos din pat, și-a băgat degetele pe gât și a vomitat tot ce-i introdusem în stomac. S'a uitat la mine ca și cum ar fi zis "și tu mă chinuiesc"? Zia următoare a fost lățuit mai mult de mâini și de picioare după scoaterea furcului. Si aşa a fost chinuit până în a 25 zi când mi-a spus că nu mai poate suporta nici o alimentație forțată. De la soba de cărămidă, care era încinsă cu sărmă, de la un colț, a scos un cui și l-a introdus în gaura cheii blocând broasca, a mai pus și patul în usă ca să nu se mai poată intra, nici spărgând usa.

Când totalul a fost gata m'am dus la poarta infirmeriei și i-am spus gardianului că cel din grevă s'a sinucis, văzându-se sânge pe jos. Militia-nul s'a dus pușcă la poartă să anunțe. Eu am anunțat pe cei din tarcuri să fie atenți că situația lui Radina este foarte gravă. Doctorilor nu le-am spus nimic.

Nu după mult timp a sosit comandanțul Fecioru insotit de Moraru și vreo trei militieni. Au încercat să intre pe usă. A fost imposibil. Atunci au ieșit în curte și au spart un ochi de geam și apoi unul către unul au intrat în camera lui, în timp ce lumea din tarcuri privea de la distanță scenă. A doua zi i-au ridicat pedeapsa de izolare educând doi prieteni, pe maiorul I. Moreanu și Marcel Cazacu pentru a-i dădevi că îzlăberea încretase după aproape patru luni.

Eliberările administrativilor erau pe terminate. Dar Fecioru era pus într-o situație grea pentru "prestigiul" lui. În August 4 persoane dintre grevisti trebuia să ne eliberaăm la expirarea pedepsei și el să era în situația să semneze biletetele de eliberare și mai ales lui Radina care-i făcuse altele zile grele.

In acea perioadă situația internațională ne era favorabilă fiind informații pe căile "subterane" că la Geneva începuseră tratative între marile puteri.

Atunci ca să-i dea o oarecare satisfacție lui Fecioru, s'a hotărât de către Ministerul de Interne să ne transfere la cel mai îndepărtat penitenciar, și acesta nu era decât Oradea Mare.

Spățiu jumătatea lui Iulie 1954 am fost luat cu bagajele 40-50. În Radina și Stratulat li s-au pus lanturi la picioare și porniti la drum, și ne-am reușit.

La poartă ne aștepta Fecioru - ca să ne dea onorul - surâzând. Radina cu mâna i-a arătat castru roman de pe deal spunându-i: "Domnule Fecioru, ne plâng strămosii nostri din castru, pentru halul de decădere în care am ajuns!"